

1 Groen werkt in Nijmegen

2 GroenLinks Nijmegen kijkt naar de toekomst en komt met een heldere visie. De economische crisis
3 én de klimaatcrisis zijn op te lossen door te investeren in een groene economie en duurzame
4 werkgelegenheid. We scheppen groene banen en tegelijkertijd dragen we bij aan het oplossen van
5 het klimaatprobleem. Groen werkt. We willen investeren in energiezuinige huizen, in de terugkeer
6 van de tram, in snelfietsroutes, in een eigen energiebedrijf dat warmte levert, in energiezuinige
7 openbare verlichting, windmolens en zonnepanelen en in een klimaatneutraal natuurcentrum.
8 Deze investeringen leveren honderden groene banen op. Ook willen we investeren in het groen in
9 en om de stad. Want groen is goed voor de gezondheid, voor de sociale samenhang en veiligheid;
10 voor het klimaat en luchtkwaliteit. Ook hier geldt: groen werkt.

11 GroenLinks blijft investeren in een sterke sociale structuur. Niemand valt buiten de boot in
12 Nijmegen. Met een goed minimabeleid en genoeg gesubsidieerde banen kunnen we mensen die
13 het moeilijk hebben, een kans geven. GroenLinks gebruikt geen holle retoriek bij
14 integratieproblemen, maar werkt eraan. Het gros van de allochtonen doet het gewoon goed;
15 jongeren presteren steeds beter op school en vinden vaker een baan. Kortom: we houden ons
16 hoofd koel in een verhit klimaat.

17 GroenLinks zit sinds 2002, samen met PvdA en SP, in het college van burgemeester en wethouders.
18 Er is sinds die tijd veel bereikt. Nijmegen staat inmiddels in de top-5 van meest aantrekkelijke
19 steden. In 2002 stond onze stad nog op de twintigste plek. Sindsdien heeft het linkse stadsbestuur
20 flink geïnvesteerd in de wijken. Nijmegen is een fijne stad om in te leven, te wonen, te werken en
21 plezier in te beleven. Het centrum bruist en de wijken zien er goed en verzorgd uit. Er zijn meer
22 mensen aan het werk en de lokale lasten lopen in de pas met vergelijkbare steden. Maar we zijn er
23 nog lang niet. GroenLinks wil een stad voor iedereen en een duurzame, dynamische en groene
24 stad. Daar gaan we voor. GroenLinks heeft een beleid dat werkt.

25 Om te laten zien wat onze toekomstvisie inhoudt, beschrijven we hoe de stad er anno 2018 in onze
26 ogen uit moet zien. We zijn dan twee raadsperioden verder. Vervolgens geven we aan hoe we in
27 de komende raadsperiode tot het perspectief van 2018 willen komen. Tot slot vindt u aan het eind
28 van dit programma de punten die GroenLinks de afgelopen vier jaar heeft bereikt. Laat u
29 inspireren.

1 **Een stad voor iedereen in 2018**

2
3 *Een stad voor iedereen; iedereen voor de stad. Niemand hoeft in 2018 langs de kant te staan.*
4 *Allochtonen en autochtonen leven vreedzaam mét elkaar, de wijken floreren, werk is geen probleem,*
5 *armoede en uitsluiting behoren tot het verleden. Kinderen en jongeren spelen, flaneren en leren;*
6 *politie en burgers strijden samen tegen criminaliteit.*

7
8 *Iedereen moet mee kunnen doen en tegelijkertijd willen we dat iedereen daadwerkelijk meedoet. In*
9 *2018 zijn de inwoners van Nijmegen dan ook meer dan ooit betrokken bij hun stad: ze zijn massaal lid*
10 *van een sportclub – kinderen gratis – of actief in wijkcentra. Brede scholen ontplooiën 's avonds*
11 *activiteiten alsof het culturele instellingen zijn. Door de voorbereidingen op 'Nijmegen Culturele*
12 *Hoofdstad' is de cultuurparticipatie groter dan ooit. De gemeente maakt dit alles mogelijk door*
13 *voorzieningen laagdrempelig te houden. Mensen met een smalle beurs maken volop gebruik van de*
14 *stadspas. Met deze pas krijgen ze korting op onderwijs, bij sportverenigingen en culturele activiteiten.*
15 *Door het gratis openbaar vervoer voor 65-plussers doen ook ouderen mee. Reden voor de gemeente*
16 *om iedereen gratis met het openbaar vervoer te laten reizen. Inwoners die niet mee kunnen draaien*
17 *op de reguliere arbeidsmarkt, hebben een gesubsidieerde baan of dragen op een andere manier bij*
18 *aan onze maatschappij, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk.*

19
20 *Mensen met verschillende achtergronden voelen zich thuis in Nijmegen. Er is ruimte voor 'anders zijn'*
21 *en er zijn kansen voor iedereen, ongeacht etnische achtergrond, geloof of seksuele voorkeur.*
22 *Inmiddels zijn veel nieuwe Nijmegenaren te vinden in diverse besturen van sportclubs en*
23 *buurtorganisaties. Maatschappelijke organisaties en hun personeel zijn net zo kleurrijk en divers als*
24 *de Nijmeegse bevolking. Ook bij de gemeente werken nu, na een inhaalslag sinds 2010, procentueel*
25 *net zoveel allochtonen als hun aandeel in de bevolking. Oudere allochtonen hebben hun bijdrage aan*
26 *onze welvaart al lang geleverd. Koste wat kost onze taal moeten leren op oude leeftijd, is wel erg veel*
27 *gevraagd. In seniorencomplexen krijgen ouderen – als ze willen – verzorging met respect voor de*
28 *eigen culturele identiteit.*

29
30 *Homo's spelen een voortrekkerstrol in de emancipatie: ze laten zien dat je trots kunt zijn op je eigen*
31 *identiteit – Gaypride – binnen een andere dominante cultuur. Allochtonen nemen steeds vaker*
32 *dezelfde houding aan. Het bewijs vormen de jaarlijks terugkerende grote Turkse, Antilliaanse en*
33 *Marokkaanse evenementen. Het gemeentebestuur spoort allochtonen aan deze evenementen te*
34 *organiseren.*

35
36 *De wijken zien er goed en verzorgd uit. Weinig zwerfvuil, veel en goed onderhouden groen, weinig*
37 *parkeerverlast en echte wijkagenten die lopend of fietsend door hun wijken gaan. Een veelkleurige*
38 *samenleving vraagt ook om een veelkleurige openbare ruimte, waar iedereen zich thuis voelt:*
39 *kinderen en ouderen, allochtonen en autochtonen. In nauw overleg met alle doelgroepen zijn*
40 *woonstraten, pleinen en plantsoenen verfraaid en verlevendigd met bankjes, picknickvoorzieningen,*
41 *speeltoestellen, fruitbomen en fonteintjes. De gemeente zet in op gezonde en leefbare wijken. Wijken*
42 *die mensen uitnodigen om te bewegen en waar weinig 'blik' te zien is.*

1 *Naast Bottendaal zijn tegenwoordig ook de drie W-wijken, Wolfskuil, Willemskwartier en*
2 *Waterkwartier ‘places to be’ in Nijmegen. Zeer divers van samenstelling en met steeds meer*
3 *kleinschalige bedrijfjes uit de creatieve economie, kunstenaars, kleine zelfstandigen en veel*
4 *mediterrane wijkwinkeltjes. Kortom: het bruist in Nijmegen-West.*
5 *Echt zwarte of witte wijken zijn er nauwelijks meer in de stad. Kostbare woningen staan ook in sociaal*
6 *zwakkere wijken. Door toenemende welvaart vestigt de groeiende allochtone middenklasse zich ook*
7 *in wijken met duurdere woningen. Daardoor is de samenstelling van de basisscholen een stuk*
8 *gevarieerder.*

9 *Hatert heeft als enige Nijmeegse Vogelaarwijk de afgelopen jaren een geweldige impuls gekregen.*
10 *Dat heeft geleid tot een drastische afname van de werkloosheid, de huurwoningen zijn opgeknapt en*
11 *de platte daken van de wijk liggen vol met zonnepanelen. Hatert is in 2018 niet alleen een krachtwijk,*
12 *maar zelfs een zonnekrachtwijk, waar mensen uit Hatert bijzonder trots op zijn.*

13
14 *Werkloosheid en armoede zijn jammer genoeg niet uitgebannen. Maar er is ook geen sprake van een*
15 *verloren generatie zoals in de jaren tachtig; zelfs niet na de economische crisis in 2009. Er zijn lessen*
16 *uit het verleden getrokken. Jongeren onder de 30 krijgen werk of een opleiding aangeboden. Dat*
17 *zorgt ervoor dat zij niet kansloos aan de zijlijn komen te staan. De benadering van de gemeente en*
18 *het UWV-werkbedrijf is persoonlijk, de aanpak is mensvriendelijk. Geen enkele cliënt is een nummer.*
19 *De gemeente helpt mensen zonder baan en inkomen; met een baan of – als dat niet lukt – met*
20 *inkomensondersteuning. Nijmegen helpt inwoners met schuldproblemen en staat niet toe dat*
21 *kinderen opgroeien in armoede. Aan de graaicultuur aan de top is na de economische crisis een einde*
22 *gekomen. Directeuren van instellingen en corporaties verdienen anno 2018 minder dan de*
23 *burgermeester.*

24
25 *Voor gehandicapten is Nijmegen een prettige stad. Het openbaar vervoer is goed geregeld. Alle*
26 *bushaltes zijn toegankelijk en de tram is voor hen ideaal. Gehandicapten en ouderen hoeven niet*
27 *meer lang te wachten op een stadsregiotaxi. De onkostenvergoedingen voor gehandicapten zijn een*
28 *voorbeeld voor Nederland. De publieke gebouwen zijn toegankelijk na een inhaalslag in 2010. Cafés*
29 *en restaurants die nog geen drempelvrije ingang hebben, tikt de branchevereniging op de vingers. De*
30 *gemeente heeft voor voldoende publieke invalidentoiletten gezorgd, zodat gehandicapten net zo*
31 *gemakkelijk uit kunnen gaan als anderen.*

32
33 *Ook kinderen en jongeren hebben het goed in Nijmegen. Er is voldoende speel- en sportruimte in de*
34 *buurt en er zijn volop mogelijkheden om mee te doen in allerlei verenigingen. Jongeren worden*
35 *serieus genomen en gesteund. Het begrip hangjongeren bestaat niet meer. Flaneergedrag van*
36 *jongeren op straat wordt gezien als een normaal verschijnsel. Het heeft te maken met hun behoefte*
37 *om elkaar te ontmoeten. In Nijmegen krijgen ze die gelegenheid. Maar er worden ook grenzen*
38 *gesteld; wijkagenten corrigeren onacceptabel gedrag. Straat- en gezinscoaches zorgen ervoor dat*
39 *kinderen niet ontsporen en de wijken leefbaar blijven. Alle zorg vindt bovendien plaats vanuit één*
40 *instelling.*

41
42 *Nijmegen is in 2018 een topstad voor studenten. De Radboud Universiteit biedt aantrekkelijke studies*
43 *en de stad een aantrekkelijk cultureel klimaat. De woningnood is weggewerkt met een ambitieus*
44 *bouwprogramma. Onder het motto “wie studentenhuisvesting wil, moet seniorenappartementen*
45 *bouwen”, heeft het stadsbestuur voor elkaar gekregen dat senioren in gerieflijke, gelijkvloerse*

1 appartementen wonen. De grote vrijgekomen huizen zijn gesplitst en leveren goedkope woningen
 2 voor met name studenten en jongeren op. Er is – naast Stichting Studenten Huisvesting Nijmegen –
 3 een nieuwe corporatie op de markt. Speciaal voor jongerenhuisvesting. Deze corporatie bouwt grote
 4 woningen, leegstaande kantoorpanden en ruimtes boven winkels om tot jongerenappartementen.
 5 Werkende jongeren en afgestudeerden kunnen hierdoor makkelijker dan ooit aan een woning komen.

6

7 Nijmegen is een veilige stad. Door het tweesporenbeleid van de gemeente (eerst preventie dan
 8 repressie) dalen de criminaliteitscijfers. Aan de basis van dit succes staat de innige samenwerking van
 9 de politie in buurten met scholen, ouders, welzijnswerkers, toezichhouders en buurtwachten.

10 Structureel inzetten op preventie wordt beloofd, blijkt uit de Nijmeegse situatie. Er wordt ingegrepen
 11 als het nodig is en agenten en burgers durven overlastgevers en overtreeders aan te spreken op hun
 12 gedrag.

13

14

15 **2010-2014: wat wil GroenLinks bereiken?**

16

- 17 1. Er komt een stadspas voor allerlei services van de (semi-)overheid. Minima kunnen met deze pas
 18 onder andere gratis reizen met openbaar vervoer, lid worden van een sportclub,
 19 cultuurvereniging of een andere activiteit die bijdraagt aan maatschappelijke participatie.
- 20 2. We gaan door met gratis OV voor 65-plussers.
- 21 3. GroenLinks wil voldoende gesubsidieerde banen behouden voor mensen die zelf moeilijk aan een
 22 baan komen. Met een goede begeleiding en scholing moet doorstroming naar regulier werk het
 23 perspectief zijn. Werken met behoud van uitkering is alleen prima als dat vrijwillig gebeurt en de
 24 vrijwilliger gevrijwaard wordt van de sollicitatieplicht. Er komt een goede pensioenvoorziening
 25 voor mensen met een gesubsidieerde baan.
- 26 4. We proberen de wachtlijsten voor werken in de sociale werkvoorziening weg te werken door
 27 meer taken en werk uit te besteden aan Breed, de WSW-instelling van de regio.
- 28 5. Het huidige armoedebeleid wordt gecontinueerd en er komt extra inzet op schuldhulpverlening.
 29 Nijmegen stimuleert bovendien het gebruik van de bijzondere bijstand.
- 30 6. Er komen opleidingen op maat. In de komende periode krijgen mensen in de bijstand recht op
 31 een opleiding die rechtstreeks leidt tot een baan.
- 32 7. We besteden aandacht aan interculturalisatie van het onderwijs en de zorg. Er kan beter met
 33 diversiteit worden omgegaan als het personeelsbestand ook diverser is.
- 34 8. De gemeente dient het goede voorbeeld te geven. Daarom zal het personeelsbestand versneld
 35 een afspiegeling worden van de samenleving. Dat betekent dat gericht allochtonen, vrouwen en
 36 gehandicapten worden geworven.
- 37 9. Sportclubs die (nieuwe) Nijmegenaren weigeren om hun seksuele voorkeur of etnische
 38 achtergrond worden hard aangepakt. Er komt een centraal meldpunt voor discriminatie van
 39 sporters en kaderleden krijgen voorlichting over discriminatiebestrijding.
- 40 10. We willen culturele (koop)zondagen waarop telkens een herkomstland van culturele
 41 minderheden centraal staat.
- 42 11. We bouwen duurdere woningen in armere wijken en goedkope woningen in duurdere wijken; via
 43 verevening van de opbrengsten wordt dat mogelijk gemaakt. Op deze manier krijgen we
 44 gemêleerde wijken. Bij nieuwbouw is 40% sociale woningbouw.

- 1 12. Ondanks plechtige beloften vanuit Den Haag lukt het niet altijd om uitgeprocedeerde
2 asielzoekers veilig te laten terugkeren naar hun herkomstland. GroenLinks vindt dat Nijmegen
3 uitgeprocedeerden die niet terug kunnen, moet opvangen om te voorkomen dat ze als illegaal op
4 straat belanden.
- 5 13. Er komt een gemeentelijke klussendienst speciaal voor ouderen en gehandicapten; bedoeld voor
6 klussen waar ouderen wel voor willen betalen maar de volle commerciële prijs niet kunnen
7 opbrengen.
- 8 14. Beginnend dementerende ouderen die nog zelfstandig wonen krijgen ondersteuning van een
9 zorgcoördinator zodat opname in een verzorgingstehuis nog niet nodig is.
- 10 15. Nijmegen gaat een medische hulpdienst realiseren voor mensen die zich niet hebben kunnen
11 verzekeren voor ziektekosten. Huisartsen zijn bereid gevonden om gratis zorg aan te bieden aan
12 schrijnende gevallen.
- 13 16. De gemeente neemt de aanbeveling van het ministerie van VROM over om 3 procent van de
14 openbare ruimte te bestemmen voor kinderen om te spelen.
- 15 17. Er komen programma's op scholen om ouders meer te betrekken bij de school. Dit zorgt ervoor
16 dat kinderen in een stimulerende thuisomgeving hun schoolcarrière kunnen volgen. De
17 gemeente financiert programma's om ouderparticipatie te stimuleren.
- 18 18. Het onderwijsproject over homoseksualiteit wordt uitgebreid naar groep 8 van het
19 basisonderwijs. Homo-organisaties kunnen zich verder professionaliseren met een vaste
20 programmeur.
- 21 19. Elke wijk krijgt een fulltime wijkagent. Blauw meer op straat, te voet en te fiets. En in elke wijk
22 komt een wijkveiligheidsteam met bewoners zodat ze worden betrokken bij het benoemen van
23 de veiligheidsproblemen in hun wijk. Zij denken mee over en werken mee aan oplossingen voor
24 hun wijkproblemen.
- 25 20. Door het inzetten van conciërges in wijk- en jongerencentra en multifunctionele accommodaties
26 kan het gebruik van deze plekken worden geoptimaliseerd. Juist in de avonden, weekenden en
27 vakanties moeten ze vaker open, aangezien de jongeren dan vrij zijn van school.
- 28 21. Er moeten voldoende studentenkamers worden gebouwd. Er is nog een structureel tekort van
29 1.000 studenteneenheden en dat tekort wordt weggewerkt in de komende raadsperiode. Ook
30 komt er speciale aandacht voor de huisvesting van werkende jongeren en afgestudeerden.

1 **De Duurzame Stad in 2018**

2 *Nijmegen is hard op weg een klimaatneutrale stad te worden. In 2018 zijn vrijwel alle woningen*
3 *superzuinig en op de meeste daken liggen zonnepanelen. Fiere windmolens markeren de noordgrens*
4 *van de stad en in Nijmegen-West levert de afvalverbrandingcentrale warmte, waarmee duizenden*
5 *huizen in de Waalsprong en het Waalfront worden verwarmd. Resultaat? Een forse vermindering van*
6 *de CO₂-uitstoot en een lagere energierekening. Sommige wijken in de Waalsprong zijn*
7 *energieneutraal of leveren zelfs meer energie dan ze verbruiken. Alle grote bedrijven en instellingen*
8 *die in 2008 het Nijmeegs Energie Convenant hebben ondertekend, zijn op weg klimaatneutraal te*
9 *worden. Dit betekent dat ze werken aan een lagere CO₂-uitstoot. Het maatschappelijk en*
10 *klimaatinnovatief ondernemen is diep geworteld in het Nijmeegse bedrijfsleven.*

11 *Nijmegen is anno 2018 goed bereikbaar. De regio heeft met de aanleg van de tweede stadsbrug en de*
12 *verbreding van de A50 de asfaltagenda helemaal afgewerkt. Tijd voor een netwerk van hoogwaardig*
13 *openbaar vervoer. Daar zet de stad dan ook volledig op in. De kroon op dat netwerk vormt de tram*
14 *tussen Heijendaal, het centrum, Waalsprong en Bommel. Koning Willem IV mocht tijdens de feestelijk*
15 *opening het eerste rondje rijden. De groei van het aantal passagiers is boven verwachting waardoor*
16 *het gemeentebestuur en de Stadsregio denken aan 'vertramming' van de lijnen naar Beuningen,*
17 *Malden en Groesbeek/Kleef. Mede dankzij de nieuwe stadsbrug en de komst van de eerste tram zijn*
18 *de files op de Waalbrug verdwenen; mensen nemen vanaf het transferium bij Ressen de tram naar de*
19 *universiteitscampus Heijendaal en de binnenstad.*

20 *Ook het overige openbaar vervoer in de stad mag er zijn. Reizen met de bus is nog nooit zo*
21 *gemakkelijk en comfortabel geweest. Elke buslijn heeft een eigen herkenbare kleur en vertrekt om de*
22 *paar minuten. Het lange wachten is voorbij. De aardgasbussen die in 2010 zijn aangeschaft, rijden*
23 *inmiddels op het klimaatneutrale biogas. Vanaf verschillende transferia aan de randen van de stad*
24 *brenge snelle bussen mensen naar hun werk in het centrum. Lent heeft in 2018 een volwaardig*
25 *station en sinds kort kunnen voetbalfans, natuurliefhebbers of concertgangers met de trein naar*
26 *station De Goffert, nabij het 52 Degrees-gebouw.*

27 *In 2018 staat Nijmegen bekend als de beste fietsstad van Europa. Het fietsgebruik is fors toegenomen*
28 *vanwege het consequente fietsbeleid dat is ingezet vanaf 2002, toen GroenLinks toetrad tot het*
29 *college van B en W. De stad heeft comfortabele snelfietsroutes en vier gratis bewaakte*
30 *fietsenstallingen in het centrum. Kinderen en jongeren fietsen veilig naar school. Mensen die met de*
31 *fiets naar het werk gaan, worden financieel beloond. Voor veel Nijmegenaren hoort fietsen*
32 *vanzelfsprekend bij een sportieve en gezonde levensstijl.*

33 *Een groeiende groep mensen ziet in dat het hebben van een eigen auto niet noodzakelijk en zeker niet*
34 *zaligmakend is. Binnen 200 meter is overal in Nijmegen een autodeel-auto te vinden; gemakkelijk en*
35 *veel goedkoper dan een eigen auto. Logisch dat autodelen in 2018 de normaalste zaak van de wereld*
36 *is. Parkeerregulering, hoogwaardig openbaar vervoer en de stijgende olieprijs werken deze trend*
37 *verder in de hand: het Nijmeegse wagenpark slinkt. Kinderen kunnen steeds vaker weer op straat*
38 *spelen. De stad is stiller en de lucht schoner doordat veel mensen zijn overgegaan op een auto op*
39 *aardgas of elektriciteit.*

1 *In het centrum zorgen de parkeertarieven voor een selectief autogebruik. Mensen die op een van de*
2 *transferia aan de rand van de stad parkeren, betalen zeer weinig en aan de randen van het centrum*
3 *het volle pond. Door de bouw van parkeergarages aan de rand van het centrum is er in het centrum*
4 *meer ruimte voor terrasjes, speelplekken en groen. In 2018 vindt het vervoer van producten*
5 *gebundeld plaats via milieuvriendelijke stadsdistributie. Het winkelklimaat heeft daardoor een*
6 *geweldige impuls gekregen, zeker sinds de ringstraten autovrij zijn.*

7

8 **2010-2014: wat wil GroenLinks bereiken?**

- 9 1. Een fors deel van de gemeentebegroting wil GroenLinks inzetten voor klimaatbeleid: 5
10 miljoen euro per jaar (is nu 1 miljoen). Dat kan worden gespendeerd aan:
- 11 - een stimuleringsregeling voor energiezuinige woningen (alle woningen op
12 minstens het niveau van energielabel B); GroenLinks gunt iedereen een lage
13 energierekening;
 - 14 - energiezuinige gemeentelijke panden en scholen naar energielabel B;
 - 15 - klimaatneutrale woningen in de Waalsprong;
 - 16 - een gemeentelijke subsidieregeling voor zonnepanelen en zonneboilers;
 - 17 - daken van publieksgebouwen worden vol gelegd met zonnepanelen. Nijmegen
18 wordt zonnestad.
- 19 2. Planmatig gaat de gemeente werken aan een klimaatneutrale gemeente binnen 20 jaar.
20 Daarbij hanteert ze de volgende schijf van vijf met daarachter de haalbare percentages op dit
21 moment bekend: energiebesparing (32%), restwarmte/koude warmte opslag (9%); zonne-
22 energie (8%); windenergie (7%) en biomassa (4%). Het restant, 40 procent, dient te worden
23 opgewekt met duurzame energie elders (bijv. windmolens op Noordzee). Voorwaarde voor
24 de planmatige aanpak is dat er fors wordt geïnvesteerd.
- 25 3. Er wordt onderzocht of we energie kunnen halen uit de Waal, of we windmolens kunnen
26 plaatsen langs de A73 en hoe we aardwarmte kunnen toepassen.
- 27 4. Via vrijwillige energiescans worden kleine bedrijven, zoals winkels en horecabedrijven,
28 gestimuleerd om energiebesparende maatregelen te nemen. Grotere bedrijven zijn verplicht
29 om maatregelen te treffen die binnen 5 jaar zijn terugverdiend. De gemeente bant
30 energieverspillende terrasverwarmers, open winkeldeuren en open koelkasten zoveel
31 mogelijk uit.
- 32 5. De tram moet terug in Nijmegen. In afwachting van besluitvorming door het Rijk moet
33 Nijmegen het tracé bestekklaar hebben om snel tot aanleg over te kunnen gaan.
34 Voorwaarden voor een betere exploitatie zijn: een groter autovrij gebied in het centrum en
35 een sneller tracé in de Waalsprong. Met de komst van de tram krijgen het Stationsplein en de
36 Bloemerstraat tegelijkertijd een facelift.
- 37 6. Mensen die rijden op elektriciteit of aardgas krijgen een gratis parkeervergunning.
38 Automobilisten die rijden op diesel betalen het volle pond. In aanbestedingen voor
39 leerlingenvervoer en de Stadsregiotaxi worden duurzaamheidseisen gesteld, waaronder het
40 rijden op aardgas/biogas. Taxibedrijven die rijden op aardgas krijgen exclusieve en makkelijk
41 te vinden taxistandplaatsen. Ook rijkschoolhouders en andere bedrijven worden gestimuleerd
42 te rijden op schonere brandstoffen. Her en der in de stad komen oplaadpunten voor
43 elektrisch vervoer.

- 1 7. Vrachtwagens mogen tot 10.00 uur gratis de binnenstad in. Vervoerders die na 10.00 uur
2 toch de binnenstad in willen, moeten daarvoor betalen. Of ze maken gebruik van
3 Binnenstadservice.nl of ander milieuvriendelijk gebundeld vervoer. Deze maatregelen zorgen
4 voor een betere luchtkwaliteit en een beter winkelklimaat.
- 5 8. Er komt voldoende geld om het fietsnetwerk in de Waalsprong af te maken. Er ontbreken nu
6 nog drie fietstunnels met een investeringsbehoefte van meer dan tien miljoen euro. De
7 snelfietsroute naar Arnhem wordt samen met de partners in de regio aangelegd.
- 8 9. Bij het Centraal Station bestaat tot 2020 nog een behoefte aan zo'n 3.000 – 6.000 extra
9 fietsrekken. Bij alle nieuwe bouwplannen rondom het station moet daarom worden bekeken
10 of er ook een (ondergrondse) fietsenstalling kan worden toegevoegd. Onder Plein 44 komt
11 een nieuwe bewaakte fietsenstalling, de stalling in de Bisschop Hamerstraat wordt uitgebreid
12 en er wordt gezocht naar een locatie voor een grote stalling dichtbij het Joris Ivensplein.
- 13 10. Er komt minstens één appartementencomplex dat speciaal gericht is op fietsers: met extra
14 grote liften, hallen en fietsboxen.
- 15 11. Aan de westkant van het Centraal Station moet met voorrang een west-ingang worden
16 gebouwd zodat mensen uit Nijmegen-West makkelijker naar de treinen kunnen.
- 17 12. Voor nieuwe parkeerplaatsen in een parkeergarage aan de rand van het centrum – rekening
18 houdend met de behoefte aan parkeerplaatsen voor wonen, werken en winkelen – mag
19 hetzelfde aantal parkeerplaatsen in het centrum worden opgeheven en omgevormd tot
20 speelplek, terras of groengebied. Aan de west-, zuid- en oostzijde van de stad komen net als
21 bij Ressen transferia waar mensen goedkoop kunnen parkeren en met de winkelpendel naar
22 het centrum kunnen.
- 23 13. De verkeersveiligheid op sommige 50 km-wegen moet beter. Dat betekent de aanleg van
24 vrijliggende fietspaden. Als dat niet kan, dan moet de maximum snelheid terug naar 30 km/u
25 of wordt de weg eenrichtingsverkeer voor auto's. Op wegbreng- en ophaaltijden komt er een
26 parkeerverbod bij basisscholen.
- 27 14. De aanleg van de Dorpensingel-Oost bij Lent heeft geen prioriteit. We zorgen eerst dat in de
28 Waalsprong de infrastructuur voor fiets en openbaar vervoer op orde is. Als de gemeente
29 toch besluit tot aanleg, dan gebeurt dat onder de volgende absolute voorwaarden: een knip
30 in de Vossenpelsestraat; geen opgang van de Parmasingel naar de Waalbrug; een goede
31 landschappelijke inpassing van de weg. Uiteraard moet de aanleg een verbetering voor het
32 openbaar vervoer opleveren.
- 33 15. Het autodelen wordt zodanig gestimuleerd dat iedereen binnen 300 meter de beschikking
34 heeft over een (elektrische) autodeel-auto (zoals Greenwheels). Op termijn gaat deze norm
35 naar 200 meter.
- 36 16. De gemeente start met het apart inzamelen huis-aan-huis van plastic afval, tenzij nascheiding
37 van het plastic bij de ARN ook mogelijk is. Hergebruik levert CO₂-vermindering op.
- 38 17. De gemeente zet haar geld op een aantoonbaar duurzame bank, zodat het gemeentelijk geld
39 niet wordt aangewend voor wapenproductie en klimaatonvriendelijke activiteiten.
- 40 18. Onze 'zustersteden' Pskov, Masaya en het Turkse Gaziantep krijgen indien nodig steun bij
41 afvalverwerking, waterzuivering, energiebesparing en duurzame energievoorziening.

1 **De Dynamische Stad in 2018**

2 *Anno 2018 is Nijmegen nog aantrekkelijker om in te wonen, leven, winkelen en te werken. Nijmegen*
3 *heeft het beeld van een provinciestadje definitief van zich afgeworpen. Nationaal maar zeker ook*
4 *internationaal staat de stad op de kaart. Want Nijmegen heeft na een spannend voortraject in 2014*
5 *de titel van Europese Culturele Hoofdstad 2018 in de wacht gesleept. Vier jaar van intensieve*
6 *voorbereiding later staat de stad samen met Arnhem klaar om een jaar lang duizenden toeristen uit*
7 *binnen- en buitenland te ontvangen. Focus van de activiteiten: hoe betrekken we het gebied tussen*
8 *Nederrijn en Waal meer bij Arnhem en Nijmegen? Met haar cultuurhistorie laat de stad zien hoe*
9 *Nijmegen zich voortdurend heeft ontwikkeld. In het pas gebouwde Waalfront komen oud en nieuw*
10 *prachtig bij elkaar. Tijdens werkzaamheden zijn resten gevonden van de oude Romeinse stad Ulpia*
11 *Noviomagus en is de Krayenhoffburcht weer zichtbaar gemaakt. In het voormalige Vasim-gebouw*
12 *zitten enkele tientallen culturele ondernemers en worden er regelmatig grote evenementen*
13 *gehouden. Vanaf het centrum is er een ‘creative mile’ naar de Vasim. Op verschillende plekken langs*
14 *de route, in het nieuwe Waalfront-gebied, zitten creatieve, innovatieve en kunstzinnige bedrijffjes in*
15 *speciaal voor ‘2018’ ontworpen architectuurparels.*

16
17 *Onder het motto ‘Groen werkt’ is Nijmegen in 2018 een belangrijk ontwikkelingscentrum van*
18 *duurzame energie geworden. NXP maakt tegenwoordig zonnecellen, de clean-rooms zijn daar*
19 *uitermate geschikt voor. Nijmeegse biowetenschappers vestigen voortdurend nieuwe records met*
20 *efficiëntere zonnepanelen. Verschillende spin-offbedrijffjes hebben zich gevestigd op de Novio Tech*
21 *Campus bij 52 Degrees. Langzaam ontwikkelt deze locatie zich tot een expertisecentrum op het*
22 *gebied van zonnetechnologie.*

23
24 *Met de komst van de tram heeft het centrum op sommige plekken een gedaantewisseling ondergaan.*
25 *In de autovrije Bloemerstraat hebben zich chique winkels en gerenommeerde bedrijven gevestigd. De*
26 *tram zorgt immers voor meer dan voldoende toeloop. Ook in de Burchtstraat is deze ontwikkeling*
27 *zichtbaar. De markt is in 2018 te vinden op het nieuwe Plein 1944 en de Molenstraat. Marktkooplui*
28 *zijn tevreden over de nieuwe locatie. Ook omdat de tram hen veel nieuwe klanten bezorgt en het*
29 *openbaar vervoer niet alleen voor 65-plussers gratis is, maar ook voor mensen met een smalle beurs.*

30
31 *Het bedrijfsleven werkt in 2018 nauw samen met de onderwijsinstellingen om opleidingstrajecten op*
32 *maat aan te bieden aan zowel studenten als werknemers. De universiteit en hogeschool trekken*
33 *steeds meer buitenlandse studenten en docenten aan die afkomen op het aantrekkelijke culturele*
34 *klimaat van Nijmegen. Daar heeft de stad sinds 2010 steeds meer geïnvesteerd. De Vereniging is*
35 *zo goed uitgerust dat de beste gezelschappen voor opera en klassieke muziek op het podium staan.*
36 *Doornroosje heeft haar intrek genomen in haar nieuwe gebouw bij het station. Steeds meer*
37 *Nijmeegse bands worden bekend buiten de stad en zijn hofleverancier van grote popfestivals. LUX*
38 *organiseert voor de tiende keer haar internationale filmfestival. Het festival heeft geleid tot een ware*
39 *hausse aan korte films. Nijmegen heeft aantrekkelijke film- en popmuziekopleidingen. De stad maakt*
40 *haar naam als literatuur- en debatstad waar en reikt ieder jaar de Pé Hawinkels-prijs uit aan jong en*
41 *aanstormend literair talent. De gemeente stelt deze prestigieuze prijs ter beschikking.*

42
43 *Door de cultuurhistorie en nieuwe culturele evenementen is Nijmegen een ware toeristische*
44 *trekpleister. De grote popfestivals in het Goffertpark en de Landschapszone in de Waalsprong trekken*

1 *vele jongeren die bivakkeren in het nieuwe jongerenhotel in het centrum of op de camping in de*
 2 *Waal sprong. Op de Wedren staat een nieuw 5-sterrenhotel. En Nijmegen heeft sinds kort een groot*
 3 *congrescentrum op de universiteitscampus. Nijmegen is tegenwoordig ook een gastronomische stad.*
 4 *Topkoks werken in onze groene stad met veel biologische en regionale producten. Het publiek weet*
 5 *dat bijzonder te waarderen.*

6
 7 *De economische crisis van 2009 trof veel steden hard. Nijmegen kon de dans echter goeddeels*
 8 *ontspringen doordat de Nijmeegse werkgelegenheid zich concentreert in de gezondheidszorg en het*
 9 *onderwijs; in 2018 werkt meer dan 50 procent van de mensen in een van deze sectoren. Door gericht*
 10 *te investeren in energiezuinige woningen, duurzame energie en duurzaam vervoer (bijvoorbeeld de*
 11 *tram) is het verlies aan werkgelegenheid in traditionele sectoren gecompenseerd. Daar heeft de stad*
 12 *in 2018 profijt van. Door bestaande bedrijfsterreinen goed in te richten en te herstructureren, komt de*
 13 *gemeente met gemak aan de ruimtebehoefte van nieuwe bedrijven tegemoet. Kunstenaars en andere*
 14 *culturele ondernemers huren tegenwoordig een deel van de leegstaande gebouwen. Nijmegen staat*
 15 *bekend als creatieve stad en heeft daar mede de nominatie Culturele Hoofdstad 2018 aan te danken.*

18 **2010-2014: wat wil GroenLinks bereiken?**

- 19 1. GroenLinks is voorstander van de nominatie van Nijmegen, in samenwerking met Arnhem,
 20 voor het project Culturele Hoofdstad 2018. Voor de nominatie wordt een budget vrijgemaakt
 21 om te komen tot een bidbook voor de Nederlandse en Europese jury. In 2014 wordt de
 22 Nederlandse stad gekozen. We realiseren een evenementenbureau dat alle evenementen en
 23 activiteiten in de stad op elkaar afstemt, een evenementenkalender maakt, de citymarketing
 24 bewaakt en zich voorbereidt op Culturele Hoofdstad 2018.
- 25 2. We bestrijden de jeugdwerkloosheid met een gericht arbeidsplan. Jongeren krijgen ofwel een
 26 baan dan wel een opleiding aangeboden, bijvoorbeeld in de beveiliging, groenvoorziening en
 27 openbaar vervoer.
- 28 3. Van bedrijven die werk voor de gemeente uitvoeren of van organisaties en instellingen die
 29 grote subsidiebedragen van de gemeente ontvangen, vraagt de gemeente een sociale
 30 bijdrage terug in de vorm van werk voor werkzoekenden/bijstandsgerechtigden of
 31 leerlingplaatsen/stageplekken.
- 32 4. Er moet een betere aansluiting komen van het onderwijs op de behoefte van de
 33 arbeidsmarkt. Zo kunnen trajecten voor mbo'ers meer op maat worden gemaakt en er zou
 34 meer uitwisseling moeten komen tussen docenten en mensen uit het bedrijfsleven.
- 35 5. In de acquisitie van bedrijven komt de nadruk meer te liggen op groene klimaat-innovatieve
 36 bedrijvigheid.
- 37 6. Voorlopig hebben we genoeg bedrijfsterreinen. De terreinen Grift-Noord (Waal sprong) en
 38 Beuningsveld worden in de ijskast gezet. Indien er toch een behoefte aan ruimte ontstaat
 39 dan moet eerst worden bekeken of bestaande bedrijfsterreinen efficiënter kunnen worden
 40 ingezet.
- 41 7. De gemeente zorgt voor voldoende broedplaatsen en bedrijfsverzamelgebouwen voor
 42 culturele en creatieve ondernemers onder andere in het Waalfrontgebied.

- 1 8. Er komt een hechtere samenwerking tussen de gemeente en de universiteit. Zo zou het
2 gemeentelijk beleid kunnen worden getoetst door wetenschappers van de Radboud
3 Universiteit.
- 4 9. Er komt een jongerenhotel (Stayokay) en –camping. Een nieuw 5-sterren hotel is welkom op
5 of bij de Wedren en onderzocht moet worden waar een grote congresruimte kan worden
6 gebouwd.
- 7 10. Er komt een verlichtingsplan voor de binnenstad waarbij oude bezienswaardige gebouwen
8 mooi worden uitgelicht met energiezuinige verlichting. Het resultaat: een sfeervol en
9 romantisch centrum en een lagere energierekening.
- 10 11. Het glasvezelnetwerk moet worden uitgebreid naar heel Nijmegen. Daarnaast wil GroenLinks
11 gratis draadloos internet voor iedereen.
- 12 12. Nieuwbouw van Doornroosje gaat onverminderd door op de voormalige TPG-locatie bij het
13 station.
- 14 13. Samen met de culturele instellingen wordt een nieuwe cultuurvisie ontwikkeld voor de
15 periode vanaf 2012. Hierbij worden sterke en zwakke punten en eventuele blinde vlekken in
16 kaart gebracht. De dynamiek tussen cultuur, educatie en economie komt hierbij centraal te
17 staan. Ook kiezen we voor meer participatie van allochtonen, cultuur in de wijken en voor
18 meer nadruk op de productiekant van cultuur.
- 19 14. Het budget voor cultuurprogrammering wordt meer divers en gaat selectief omhoog; ook
20 kleine podia en nieuwe initiatieven krijgen een kans.
- 21 15. Er wordt een compleet popmuziekbeleid vastgesteld: van oefenruimte tot popfestival. Bands
22 die zich willen professionaliseren worden gecoacht. Nijmegen: Rock City.
- 23 16. Cultuurhistorie krijgt als een van de prioriteiten meer vorm. Als archeologische resten
24 worden gevonden, wordt alles gedaan om vernietiging te voorkomen; indien nodig worden
25 bouwplannen aangepast. De geschiedenis van de stad wordt zichtbaarder voor bezoekers en
26 bewoners, zowel in de stad zelf als in de omgeving.
- 27

1 De Groene stad in 2018

2 Nijmegen staat bekend om haar groene uitstraling. Rondom de stad liggen prachtige natuurgebieden
3 die steeds meer toeristen en recreanten trekken. Het gemeentebestuur heeft sinds 2006 nadrukkelijk
4 geïnvesteerd in het groen om de stad. De Overasseltse vennen en Heumensoord zijn door
5 natuurbeheerorganisaties hersteld en verrijkt met vennen en heide. Veel bedreigde plant- en
6 diersoorten hebben daarmee weer een overlevingskans. De recreant heeft een diverser aanbod van
7 natuur gekregen. In het door Natuurmomenten beheerde Heumensoord kunnen hardlopers,
8 wandelaars en fietsers genieten van heide, bos en zichtbaar gemaakte cultuurhistorische elementen.
9 Aan de andere kant van de stad ligt het kroonjuweel van de groene stad; de Ooijpolder. In 2008 is met
10 inzet van GroenLinks de polder door het Rijk benoemd tot proefgebied voor Mooi Nederland.
11 Sindsdien zijn enkele miljoenen geïnvesteerd in de aanleg van tientallen kilometers heggen,
12 houtwallen, fiets- en wandelpaden; een lust voor de Nijmeegse en Nederlandse recreant. De dijken
13 zijn autovrij gemaakt en in een loods aan het Ooysche Schependom kunnen sportievelingen
14 tourfietsen, mountainbikes, skeelers en kano's huren.

15 Er is nergens in Nederland nog een plek te vinden waar het centrum van de stad grenst aan een
16 natuurgebied. Behalve in Nijmegen: onder de Waalbrug bij het Meertje. Juist daar heeft het
17 gemeentebestuur samen met Staatsbosbeheer het Nationaal Natuurcentrum Rivieren gebouwd. Het
18 klimaatneutrale gebouw wint in 2018 een gerenommeerde architectuurprijs. Via het gebouw, waar
19 mensen informatie kunnen vinden over bijvoorbeeld het rivierenlandschap en klimaatverandering,
20 krijgen bezoekers toegang tot de Stadswaard en de strandjes. Het gebouw functioneert als de poort
21 tot de prachtige Ooijpolder.

22 Nijmegen-Noord is in de afgelopen tien jaar radicaal van gedaante veranderd. De Landschapzone
23 tussen Lent en Oosterhout is aangelegd met plassen waar de inwoners van de Waalsprong kunnen
24 recreëren. Dat geldt vooral voor de plas die grenst aan de Ovatonde. Daar is een klimaatneutraal
25 subtropisch golfzwembad gebouwd met een verbinding naar de plas en de stranden. Na 2010 is
26 begonnen met de aanleg van de nevengeul bij Lent. De geul moet voorkomen dat de Waalbocht bij
27 Lent een bottleneck blijft bij hoogwater. Er is voor gekozen om de nevengeul verder door te trekken
28 tot aan de stadsbrug om zodoende optimaal de kansen te benutten van zo'n ingreep. Want hiermee
29 ontstaan mogelijkheden voor natuur en recreatie met bijvoorbeeld stadsstranden. Samen met de
30 stranden in de landschapzone zorgt dit ervoor dat de Waalsprong bekend staat als het Bloemendaal
31 aan de Waal. Ook roeivereniging Phocas heeft een kans gegrepen en is verhuisd van het Maas-
32 Waalkanaal naar de nevengeul. Door de komst van de geul heeft Lent een kade gekregen met leuke
33 kroegjes en restaurantjes. Doordat ze op het zuiden zijn gesitueerd trekken ze veel volk. Om de beide
34 Waalkades met elkaar te verbinden zijn er watertaxi's, in de vorm van amfibievoertuigen.

35 Nijmegen is al die jaren verder verdicht met vooral grondgebonden woningen in de Waalsprong en
36 appartementen in andere delen van de stad. De stad is gegroeid in de hoogte en niet in de breedte.
37 Door de bouw van mooi vormgegeven ranke woontorens – die een klein grondoppervlakte beslaan –
38 heeft het gemeentebestuur zelfs kansen gezien groen toe te voegen aan de stad. Bovendien is het
39 natuurschoon rondom de stad, dankzij de verdichting in de stad, behouden gebleven. De plannen voor
40 de Waalsprong zijn recentelijk aangepast op basis van veranderende demografische gegevens. De
41 bevolking groeit minder hard dan bestuurders destijds bij de planvorming hadden voorspeld. Het
42 stadsbestuur heeft onder aanvoering van GroenLinks gekozen voor een meer volgtijdelijke strategie.

1 *Dit houdt in dat niet alle bouwplannen gelijktijdig worden uitgevoerd, maar bouwprojecten elkaar*
 2 *opvolgen. Het grote voordeel: je kunt stoppen wanneer dat nodig is. Daarbij is voorrang gegeven aan*
 3 *het Waalfront, waar bedrijven zijn uitgekocht en gesloopt en waar in 2018 volop woningen worden*
 4 *gebouwd en opgeleverd. In de Waalsprong worden vooral nog wijken opgeleverd dichtbij OV-*
 5 *voorzieningen en heeft Nijmegen uiteindelijk gekozen voor een minder grootschalig bouwprogramma*
 6 *in de Citadel. Daardoor kunnen de natuurwaarden rondom het fort in stand blijven en worden*
 7 *versterkt.*

8 *Het groen in de stad zelf heeft de afgelopen jaren een impuls gekregen. Park West is helemaal klaar.*
 9 *De parken aan de westzijde van de stad zijn met elkaar verbonden en staan in het voorjaar in volle*
 10 *bloei. In 2009 is de gemeenteraad akkoord gegaan met een voorstel van GroenLinks: iedereen in*
 11 *Nijmegen moet binnen een straal van 300 meter een parkje aantreffen. Vooral de wijken in Nijmegen*
 12 *Oud-West scoorden slecht en daar is sindsdien flink geïnvesteerd in nieuwe parkjes en*
 13 *natuurspeelplaatsen. Het centrum van de stad is veranderd in een fleurig groen centrum. Door het*
 14 *plan Groene Allure Binnenstad is er meer groen in het straatbeeld, tegen gevels en op platte daken.*
 15 *De groene schoorstenen zijn nog steeds een blikvanger. De fontein en de stadsbeekjes in het*
 16 *centrum zorgen voor verkoeling op de warmste dagen.*

17

18 **2010-2014: wat wil GroenLinks bereiken?**

- 19 1. We gaan een groennorm hanteren; elke woning heeft tenminste uitzicht op twee bomen en
 20 vanaf elke woning is op tenminste 300 meter afstand openbaar groen aanwezig. Een
 21 meerjarenplan wordt opgesteld om dit binnen 8 jaar voor elkaar te krijgen. Begonnen wordt
 22 met het vergroenen van het Nachtegaalplein omdat in Oud-West de mensen het minst
 23 tevreden zijn over hun groen.
- 24 2. GroenLinks kijkt kritisch naar verdere verdichting van de stad. Er kan bovenop de reeds
 25 bestaande en goedgekeurde bouwplannen niet veel woningbouw meer bij in de bestaande
 26 stad tenzij de hoogte in wordt gegaan. Woningbouw mag niet ten koste gaan van waardevol
 27 groen.
- 28 3. GroenLinks is voor de bouw van een topsporthal, maar niet in het Goffertpark. We denken
 29 eerder aan de plek van de Jan Massinkhal of daar in de buurt. Uitbreiding van het NEC-stadion
 30 met een tweede ring mag niet ten koste gaan van het groen en de monumentale status van
 31 het park.
- 32 4. De Citadel in de Waalsprong krijgt een kleinschaliger karakter en het groen rondom het fort
 33 wordt behouden en versterkt. Veur Lent moet niet te dicht worden bebouwd. We gaan voor
 34 een eiland met een groene uitstraling.
- 35 5. Het huidige stadsstrand bij Lent krijgt meer uitstraling en de nevengeul krijgt een langgerekte
 36 stadsstrand, waar ook kan worden gezwommen.
- 37 6. Het Natuurcentrum Rivieren bij 't Meertje wordt gebouwd.
- 38 7. Nijmegen steekt wederom geld in het agrarisch cultuurlandschap van de Ooijpolder. Samen
 39 met de Duitse stad Kleve willen we een visie op het cultuurlandschap in een groter gebied
 40 ontwikkelen. Er komt geld voor het Beunings veld en Nijmegen participeert in aanleg en
 41 beheer van Park Lingezeegen.

- 1 8. Vlakbij Ressen, ten noord-oosten van de Ovatonde, leggen we het 'Nijmeegs Bos' aan voor de
2 CO₂-compensatie van de stad; tegelijkertijd is dit een werkgelegenheidsproject voor
3 jongeren.
- 4 9. Heumensoord wordt verkocht aan natuurmonumenten waardoor het gebied gegarandeerd
5 onbebouwd blijft, het bos beter wordt beheerd en er geld vrijkomt voor het groen in de stad.
- 6 10. Er komt een plan om meer verkoeling in de stad te krijgen middels watervalletjes langs
7 muren, beekjes en fontein.
- 8 11. We investeren in het herstel van bomenlanen.
- 9 12. Er komt een subsidieregeling voor groene daken. Bij nieuwbouw met platte daken worden
10 groene daken verplicht gesteld via de gemeentelijke bouwverordening. Overigens kunnen
11 groene daken heel goed samen gaan met de plaatsing van zonnepanelen.
- 12 13. Er worden in elk stadsdeel natuurspeeltuinen aangelegd, waar kinderen op een veilige manier
13 in een natuurlijke en spannende omgeving kunnen spelen.
- 14 14. Scholen kunnen een eigen volkstuin krijgen, waar kinderen kunnen leren hoe groenten
15 worden geteeld. Deze schooltuinen worden aangelegd in de Ooysche Schependom, Hatert en
16 Park West.
- 17 15. De gemeente gaat streekproducten stimuleren door steun te verlenen bij de realisatie van
18 verkooppunten en promotie van streekproducten bij horeca en supermarkten.
- 19 16. Bij de inrichting en het beheer van groen wordt rekening gehouden met de in het wild
20 levende dieren in de stad. Ecologisch waardevolle planten en bomen verdienen de voorkeur,
21 omdat die meer vogels aantrekken. Ook moeten er meer nest- en voedselplaatsen komen
22 voor vogels, vlinders en vleermuizen.
- 23
- 24

1

2 **Financiën**

3

4 De voorstellen die GroenLinks doet, kosten geld. Daar zijn we ons van bewust en zeker in een tijd van
5 economische recessie, is het lastig om budgetten vrij te maken. Toch zal dat moeten om ons
6 geschetst perspectief dichterbij te brengen. Daarbij hanteren we de komende jaren de volgende
7 richtlijnen:

8 1. Als je investeert doe het dan duurzaam; in projecten die werkgelegenheid opleveren én een
9 bijdrage leveren aan een duurzame stad.

10 2. We houden het sociaal; zeker in een tijd van toenemende werkloosheid kan de sociale cohesie wel
11 een impuls gebruiken.

12 3. Als er bezuinigd moet worden, dan alleen op zaken die niet ten koste gaan van de
13 werkgelegenheid in de stad, de sociale structuur en de duurzaamheid.

14 4. De gemeente moet net als bedrijven efficiënt werken; als ze dezelfde kwaliteit kan leveren met
15 minder ambtenaren en geld moet ze dat doen.

16 5. Indien nodig mogen de lokale lasten omhoog; mits aan de bevolking duidelijk wordt aangegeven
17 waar deze verhoging voor bedoeld is.

2006-2010: wat heeft GroenLinks bereikt?

Een Stad voor Iedereen:

1. GroenLinks heeft ervoor gezorgd in de gemeenteraad en in het college van B en W dat het gratis Openbaar Vervoer voor 65-plussers structureel is geregeld.
2. De armoede is bestreden met langdurigheidstoeslagen, bijzondere bijstand, gratis verstrekken van koelkasten of wasmachines (na drie jaar bijstand), bijdragen voor sport- en cultuurdeelname en onderwijsgeld. Een formulierenbrigade zorgt ervoor dat mensen met een minimuminkomen worden gewezen op deze voor hen bedoelde voorzieningen.
3. De beloning van de huishoudelijke hulp is verbeterd en door de realisatie van vaste banen in de thuiszorg hebben hulpbehoevenden een vertrouwd gezicht aan huis.
4. Er is een enorme inhaalslag gemaakt met inburgering: meer dan 1.500 Nijmegenaren die al jaren in Nijmegen wonen doen de komende jaren alsnog hun inburgeringsexamen.
5. Segregatie wordt tegengegaan door huurwoningen in rijkere wijken toe te wijzen aan armere gezinnen.
6. Antilliaanse en Marokkaanse Nijmegenaren hebben op initiatief van GroenLinks-wethouder Scholten een stedelijk platform opgericht om beter samen te kunnen werken en de problemen van beide groeperingen gezamenlijk aan te pakken. Ruim 40 procent van de Antillianen in de bijstand is aan een baan geholpen dankzij een intensieve aanpak in samenwerking met de Antilliaanse gemeenschap.
7. De meer dan 300 vluchtelingen die dankzij het generaal pardon alsnog een verblijfsvergunning hebben gekregen – waarmee een einde kwam aan jarenlange onzekerheid en grote armoede – hebben inmiddels allemaal een huis toegewezen gekregen en meer dan de helft is al geslaagd voor hun inburgering.
8. Het aantal jongeren met problemen is met 30 procent afgenomen dankzij een goed werkende zorgstructuur op school samen met welzijn en maatschappelijk werk. Tevens is het aantal jongerenwerkers op straat sterk uitgebreid.
9. In Zwanenveld, Meijhorst en Lindenholt zijn nieuwe jongerencentra verschenen.
10. Op initiatief van GroenLinks komen straten in aanmerking om speelstraat te worden: zes keer per jaar mag de straat zonder vergunning worden afgesloten zodat kinderen ongehinderd kunnen spelen.
11. Het Nijmeegs homo- en lesbobeleid staat als een huis. De stad is roze koploper, met onder andere het onderwijsproject op scholen en de roze loper, waarbij aandacht wordt gevraagd voor homoseksualiteit in verzorgingstehuizen.
12. De vergoedingen voor gehandicapten zijn in Nijmegen goed geregeld.
13. Veel bushaltes zijn toegankelijk gemaakt voor gehandicapten en er volgen nog meer. Diverse openbare gebouwen zijn rolstoeltoegankelijk gemaakt.
14. In Hatert en de Waalsprong zijn de eerste Centra voor Jeugd en Gezin opgestart, in nauwe samenspraak met de bewoners van de wijk zelf.

De Duurzame Stad:

- 1 1. Op initiatief van GroenLinks heeft de gemeenteraad een ambitieus klimaatplan vastgesteld:
2 Nijmegen moet klimaatneutraal worden in 2032.
- 3 2. Er is een zonnekrachtteam ingesteld dat van zonne-energie een succes maakt in Nijmegen.
4 De gemeente heeft zonnepanelen gelegd op het stadhuis, wijkcentra, basisscholen, de
5 bushalte bij het station en op tientallen gebouwen in Hatert. De zonnetrein brengt mensen
6 op duurzame wijze naar de binnenstad.
- 7 3. Het bestemmingsplan voor de windmolens bij de A15 is rond en er is een exploitant
8 gevonden.
- 9 4. Het Groene Hert verovert Nijmegen en heeft gezorgd voor enthousiasme onder de bevolking
10 en bedrijven voor energiebesparing. Het Nijmeegs Energie Convenant van veertien grote
11 Nijmeegse bedrijven en instellingen zal zorgen voor jaarlijks 1,2 miljoen ton minder CO₂.
12 Corporaties zijn bezig met het energiezuiniger maken van huurwoningen en veel MKB- en
13 horecabedrijven hebben een energiescan aangevraagd.
- 14 5. Particuliere woningeigenaren kunnen een goedkope lening krijgen voor energiebesparende
15 maatregelen en duurzame energie.
- 16 6. Samen met de provincie werkt de gemeente aan een warmtebedrijf dat restwarmte gaat
17 leveren aan de woningen in Waalsprong en Waalfront. Daarmee wordt 75 procent CO₂
18 bespaard.
- 19 7. De bewaakte fietsenstallingen in het centrum zijn weer gratis. Er zijn 800 klemmen bij
20 geplaatst en bij het station is de stalling uitgebreid met een extra laag.
- 21 8. Het fietsen op de Postweg is veiliger geworden door de invoering van eenrichtingsverkeer
22 voor auto's. De fietsroutes Hatertseweg, Prins Bernhardstraat en Heyendaal liggen er prima
23 bij. En er mag weer worden gefietst in de Lange Hezelstraat en Houtstraat. Bij groot
24 onderhoud van fietspaden worden tegels voortaan vervangen door rood asfalt.
- 25 9. In de bewaakte fietsenstalling in de Mariënburrgarage kunnen mensen rollators en buggy's
26 lenen waardoor ze makkelijker met de fiets naar het centrum kunnen. In de
27 Kelfkensbosgarage kunnen bezoekers zelfs rolstoelen lenen.
- 28 10. De tram staat nadrukkelijk op de agenda van de Stadsregio, provincie en het Rijk. Door
29 onderzoek naar de haalbaarheid van de tram gaat de Stadsregio nu zelfs voor een heel
30 netwerk van Hoogwaardig Openbaar Vervoerslijnen in de regio. De lijn van Heyendaal naar
31 Bommel heeft genoeg vervoerswaarde voor een tram. Het onderzoek daarnaar is terecht
32 gekomen in de ontwerpfase.
- 33 11. Rondje Heyendaal is gerealiseerd waardoor bussen vrij baan hebben en sneller naar de
34 universiteit en het ziekenhuis kunnen. Er liggen veiligere en bredere fietspaden die fietsen in
35 twee richtingen mogelijk maakt.
- 36 12. Er is een aardgastankstation gerealiseerd op Bijsterhuizen. Het gemeentelijk wagenpark gaat
37 rijden op aardgas en dit voorbeeld is opgevolgd door verschillende bedrijven. Vanaf
38 december 2009 rijden er aardgasbussen door de stad. De luchtkwaliteit wordt daarmee flink
39 verbeterd.
- 40 13. Samen met de gemeente Beuningen en de provincie is er een actieplan voor verbetering van
41 het milieu in Nijmegen-West. Er worden goede resultaten geboekt zoals vermindering van de
42 geuroverlast en een verbetering van de luchtkwaliteit.
- 43 14. Met de Waalsprinter hebben forenzen een goed alternatief voor de dagelijkse files. Sinds
44 2009 rijdt de Waalsprinter ook naar Winkelsteegh/de Goffert.

- 1 15. Er zijn flink veel verbeteringen gerealiseerd in het openbaar vervoer. Nijmegen krijgt een
- 2 nachtnet met bussen zodat iedereen na het stappen verantwoord naar huis kan. De
- 3 bushaltes zijn opgehoogd waardoor ze toegankelijker zijn geworden voor mensen die slecht
- 4 ter been zijn. Met het dynamische reisinformatiesysteem kunnen reizigers ter plekke zien
- 5 hoe lang ze nog moeten wachten op de bus.
- 6 16. Het ontwerp voor de stadsbrug is gekozen; de bouw van de brug is aanstaande. Deze zorgt
- 7 voor een betere spreiding van het verkeer en zal daardoor de omgeving rond de singels en
- 8 Graafsweg ontlasten.
- 9 17. Dankzij een motie van GroenLinks ligt er geluidsarm asfalt op de A73. De mensen in
- 10 Lindenholt en Dukenburg kunnen weer rustig slapen.
- 11 18. Binnenstadservice.nl zorgt voor milieuvriendelijke stedelijke distributie.
- 12 19. Het aantal plekken voor het autodelen is sterk toegenomen.
- 13 20. Door verstandig om te gaan met rioolvervangings en waterafkoppeling, kon het rioolrecht fors
- 14 worden verlaagd. Daardoor zit Nijmegen wat lokale lasten betreft tegenwoordig in de
- 15 middenmoot van Nederlandse gemeenten.
- 16 21. Dankzij een motie van GroenLinks koopt Nijmegen voortaan voor 100 procent duurzaam in.
- 17

18 **De Dynamische Stad:**

- 19 1. De kenniseconomie, het speerpunt van economisch beleid dat GroenLinks in de vorige
- 20 periode heeft ingevoerd, is thans algemeen aanvaard en een van de pijlers geworden van het
- 21 Nijmeegse pakket ter bestrijding van de huidige economische crisis.
- 22 2. Health Valley is eveneens een centraal thema geworden in het economisch beleid van de
- 23 gemeente. Er wordt ook ingezet op duurzame bedrijvigheid.
- 24 3. Er wordt MKB-vriendelijk aanbesteed, waardoor het lokale bedrijfsleven goed mee kan
- 25 dingen bij de opdrachten van de gemeente.
- 26 4. Samen met de universiteit en de hogeschool worden studenten gestimuleerd om een eigen
- 27 bedrijf te starten.
- 28 5. Het initiatief voor de nominatie van Nijmegen voor Culturele Hoofdstad 2018 komt van
- 29 GroenLinks.
- 30 6. Doornroosje krijgt definitief nieuwbouw bij het station op de voormalige TPG-locatie. De
- 31 financiering en de exploitatie zijn goed geregeld.
- 32 7. Nijmegen heeft haar eerste filmfestival georganiseerd.
- 33 8. Het festival De Valkhofaffaire tijdens de Vierdaagsefeesten is middels een motie van
- 34 GroenLinks gered met een ruimere vergunning.
- 35 9. Het Vasim-gebouw krijgt een culturele invulling en de huidige gebruikers mogen komen met
- 36 een plan daarvoor.
- 37 10. Met een centraal inschrijfpunt wordt segregatie in het onderwijs actief tegen gegaan.
- 38 11. Het budget voor onderwijshuisvesting is doorgegeven aan de schoolbesturen.
- 39

40 **De Groene Stad:**

- 41 1. De binnenstad is vergroend. De Korenmarkt zal worden omgetoverd tot een knus park, de
- 42 bomen voor de Hema en V&D zijn vervangen door fiere lindebomen, er staan bomen in

- 1 bakken op de Waalkade en de Veerpoorttrappen en het stadhuis heeft een groen dak
2 gekregen.
- 3 2. De waterpartijen in Lindenholt met natuurvriendelijke oevers, Park West, het Groene Perron
4 langs het spoor en de parkjes in Hatert zijn voorbeelden van groengebieden die in deze
5 periode zijn gerealiseerd.
- 6 3. Er zijn ommetjes – kleine rondwandelingen – in verschillende wijken aangelegd waardoor het
7 weer aangenaam wordt om te wandelen dichtbij huis.
- 8 4. De recreatieve verbindingen met het buitengebied zijn verbeterd. De stad heeft flink
9 geïnvesteerd in de Ooijpolder. En dankzij onze inzet is de polder benoemd tot proefgebied
10 voor Mooi Nederland.
- 11 5. Het Romeinse aquaduct van Groesbeek naar het Kops Plateau wordt zichtbaar en beleefbaar
12 gemaakt.
- 13 6. Er is een besluit genomen om het Nationaal Natuurcentrum Rivieren samen met
14 Staatsbosbeheer, Natuurmuseum, Milieu Educatie centrum en IVN te realiseren bij de
15 monding van het Meertje.
- 16 7. Mede dankzij de inzet van GroenLinks wordt er niet gebouwd in het Bosje van Vroom, op het
17 tennisveldje aan de Dommer van Poldersveldtweg, op het plantsoen in Grootstal (St.
18 Jacobslaan) en op de plek van zwembad-oost.
- 19 8. Door protest aan te tekenen en middels overleg hebben we het Recreatieschap mede weten
20 te overtuigen de golfbaan bij de Berendonck niet uit te breiden ten koste van natuur en
21 recreatiegebied.
- 22 9. Nijmegen gaat in 2010 meedoen aan de ‘Entente Florale’, om de groenste stad van
23 Nederland te worden.
- 24 10. Er is een integraal dierenwelzijnsbeleid vastgesteld, waardoor de leefomgeving en de
25 gezondheid van dieren in de stad beter zijn gewaarborgd.
26